

XÂY DỰNG CON NGƯỜI VIỆT NAM PHÁT TRIỂN TOÀN DIỆN THEO QUAN ĐIỂM CỦA TỔNG BÍ THƯ NGUYỄN PHÚ TRỌNG

PGS. TS. NGUYỄN THỊ QUYẾT *
TS. LẠI VĂN NAM **

TÓM TẮT

Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện là quan điểm, đường lối chiến lược quan trọng của việc xây dựng nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc bảo đảm cho sự phát triển ổn định, bền vững của đất nước. Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về “đức - trí - thể - mỹ” sẽ tạo động lực mạnh mẽ, to lớn để đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam. Bài viết làm rõ những quan điểm, tư tưởng cơ bản của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, mở cửa, hội nhập, quốc tế sâu rộng hiện nay; trên cơ sở đó, đề xuất những định hướng cơ bản tiếp tục xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện theo quan điểm của Cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.

Từ khóa: Con người Việt Nam, phát triển toàn diện, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.

Nhận bài: 10/01/2025; đưa vào quy trình biên tập: 10/01/2025; duyệt đăng: 25/02/2025.

1. MỞ ĐẦU

Con người luôn là vấn đề trung tâm, cơ bản, là động lực của sự phát triển xã hội. Các nguồn lực về tự nhiên, khoa học công nghệ dù có phong phú, đa dạng đến bao nhiêu mà không có con người tác động để khai thác, sử dụng thì mãi vẫn ở dạng tiềm ẩn, nằm im trong miền sâu thẳm. Suy đến cùng, mọi hoạt động của xã hội đều bắt nguồn từ con người, con người với khả năng sáng tạo của mình không những nhận thức được quy luật của tự nhiên, xã hội mà còn tạo ra cách thức, biện pháp tác động vào giới tự nhiên, xã hội để phục vụ cho nhu cầu đời sống và phát triển của mình. Lịch sử phát triển của xã hội loài người trên trái đất gắn liền với hoạt động lao động sản xuất, với công cuộc chinh phục tự

nhiên để khám phá, tìm ra những khả năng sáng tạo vô tận của con người. Đối với dân tộc Việt Nam, con người là vốn quý nhất, có con người là có tất cả. Cho nên, vấn đề xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện được Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta đặc biệt quan tâm. Đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã kế thừa, vận dụng linh hoạt, sáng tạo quan điểm, tư tưởng của các nhà kinh điển chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về con người vào điều kiện, hoàn cảnh lịch sử cụ thể cách mạng nước ta trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, mở cửa, hội nhập quốc tế sâu rộng để đưa ra quan điểm xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện đúng đắn, phù hợp.

* Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật TP. Hồ Chí Minh.

** Trường Đại học Tài chính - Marketing TP. Hồ Chí Minh.

Đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng chỉ ra: “Hướng các hoạt động văn hoá vào việc xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về trí tuệ, đạo đức, thể chất, năng lực sáng tạo, ý thức công dân, tuân thủ pháp luật, làm cho văn hoá trở thành nhân tố thúc đẩy con người tự hoàn thiện nhân cách” [4, tr.60].

2. QUAN ĐIỂM CỦA TỔNG BÍ THƯ NGUYỄN PHÚ TRỌNG VỀ XÂY DỰNG CON NGƯỜI VIỆT NAM PHÁT TRIỂN TOÀN DIỆN

Trong dòng chảy của lịch sử dân tộc, con người Việt Nam đã hấp thụ được truyền thống yêu nước nồng nàn, ý chí kiên cường, bất khuất, không chịu khuất phục trước sự đè nén, áp bức của các thế lực ngoại bang. Truyền thống yêu nước của dân tộc được nâng lên thành giá trị văn hoá của dân tộc, trở thành niềm tin, lẽ sống, quyết định sự tồn tại, vận động, phát triển của con người Việt Nam. Mỗi người dân Việt Nam được sinh ra và lớn lên trong dòng chảy của lịch sử hào hùng hơn 4000 năm dựng nước và giữ nước. Chính thực tiễn lịch sử ấy đã làm hình thành, phát triển giá trị của con người Việt Nam. Đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ: “Cha ông ta đã mấy nghìn năm để lại, không phải nơi nào cũng có được; chúng ta có trách nhiệm phải giữ gìn, trân trọng và phát huy nếu không là chúng ta có tội với lịch sử, là vong ơn bội nghĩa với Tổ tiên, cha ông chúng ta. Bác Hồ trước lúc đi xa vẫn còn dặn lại rằng: Muốn yêu Tổ quốc mình, càng yêu thắm thiết những khúc hát dân ca” [4, tr. 50]. Điều đó cho thấy, văn hoá có vai trò vô cùng quan trọng trong đời sống của con người, là sức mạnh tinh thần to lớn, động lực bên trong thúc đẩy sự phát triển đi lên ổn định, bền vững của đất nước và cũng là cách thức, biện pháp quan trọng để mỗi người tự hoàn thiện phẩm chất nhân cách của mình.

Văn hoá chính là sản phẩm của con người, do con người sáng tạo ra trong từng giai đoạn, thời kỳ lịch sử khác nhau, phản ánh tồn tại xã hội, do tồn tại xã hội quyết định. Vì vậy, văn hoá chỉ thực sự trở thành giá trị

khi được “chưng cất”, “gạn đục khơi trong” ở nhiều tầng nấc, nhiều thế hệ khác nhau, đó là những gì tinh túy, tinh hoa nhất; có vai trò tích cực trong việc điều chỉnh thái độ, hành vi của con người, đánh thức, khơi dậy trong mỗi con người ý chí, khát vọng vươn lên mạnh mẽ, quyết liệt. Đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ: “Văn hoá Việt Nam là sản phẩm của cuộc đấu tranh dựng nước và giữ nước, là kết tinh những giá trị tốt đẹp nhất, lâu bền nhất của dân tộc, và chính nó đã hun đúc nên tâm hồn, khí phách, bản lĩnh Việt Nam, góp phần làm rạng rỡ lịch sử vẻ vang của dân tộc” [4, tr. 96]. Trong nhiều tác phẩm của mình, đồng chí Tổng Bí thư đã thể hiện sự am hiểu sâu sắc về truyền thống lịch sử, văn hoá dân tộc. Một trong những nội dung quan trọng được Tổng Bí thư đặc biệt quan tâm đó là vấn đề phát triển toàn diện con người Việt Nam: “Chúng ta xác định: Con người giữ vị trí trung tâm trong chiến lược phát triển; *phát triển văn hoá, xây dựng con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực của công cuộc đổi mới*” [5, tr. 27 - 28]. Vì vậy, Tổng Bí thư cho rằng, “mọi chủ trương, chính sách phải thực sự xuất phát từ cuộc sống, nguyện vọng, quyền và lợi ích chính đáng của nhân dân, lấy hạnh phúc, ấm no của nhân dân làm mục tiêu phấn đấu” [5, tr. 48]. Nhân dân theo cách dùng của Tổng Bí thư ở đây chính là con người, con người là trung tâm của sự phát triển, không có con người thì không thể có sự sáng tạo, sự phát triển của xã hội. Con người là chủ thể sáng tạo ra lịch sử, sáng tạo ra những giá trị văn hoá tích cực, tốt đẹp, đến lượt mình những giá trị văn hoá đó lại quay trở lại phục vụ nhu cầu đời sống con người, nâng tầm vị thế, uy tín của con người trong một xã hội đa dạng và phức tạp như hiện nay.

Tuy nhiên, vấn đề xây dựng, phát triển con người, đặc biệt con người tận trung với Đảng, tận hiếu với dân theo Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng là vấn đề rất khó. Bởi, con người như M.Goroki nói: “Hai tiếng ấy vang lên kêu hãnh làm sao”. Nhưng *con người*, như tục ngữ ta nói cũng đủ cả, ta biết con người

là thế nào rồi, “miếng ăn là miếng tồi tàn, mất ăn một miếng thì lộn gan lên đầu”! Nhìn thấy khuyết điểm của người khác thì rất rõ, nhưng nhìn khuyết điểm của mình thì rất khó; nhìn mình bao giờ cũng thấy hay hơn, giỏi hơn người khác, nhưng lại bị thiệt hơn người khác; còn người khác thì kém mình mà lại được hưởng hơn mình, cho nên mới có những tâm tư này khác, mặc dù cũng có những tâm tư chính đáng, nguyện vọng chính đáng” [6, tr. 294-295]. Chính vì vậy, trong hầu hết các tác phẩm của mình, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đều nhấn mạnh đến việc con người phải giải quyết tốt các mối quan hệ giữa lợi ích cá nhân và lợi ích tập thể, lợi ích của đảng viên với lợi ích của Đảng, đó là, đặt lợi ích của quốc gia, dân tộc lên trên lợi ích cá nhân; lợi ích của cá nhân không được trái với lợi ích của tập thể, mình chỉ là phần nhỏ bé trong tập thể, làm việc gì cũng phải nghĩ đến lợi ích của tập thể, của Nhân dân.

Là nhà lý luận sắc bén, trải qua nhiều cương vị lãnh đạo khác nhau, am hiểu thực tiễn sâu sắc, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã thấm nhuần những quan điểm, tư tưởng của các nhà kinh điển của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về giải phóng con người khỏi áp bức, bóc lột, bất công, đem lại độc lập, tự do, hạnh phúc thực sự cho con người, áp dụng vào điều kiện hoàn cảnh lịch sử, cụ thể của Việt Nam, bởi như C.Mác đã chỉ ra: “Thay cho xã hội tư bản cũ, với những giai cấp và đối kháng giai cấp của nó, sẽ xuất hiện một liên hợp, trong đó sự phát triển tự do của mỗi người là điều kiện bảo đảm cho sự phát triển tự do của tất cả mọi người” [3, tr. 628]. Đây chính là điểm mấu chốt, vấn đề cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin nói chung và tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng, phản ánh giá trị nhân văn, nhân đạo sâu sắc, chứa đựng những mục tiêu, lý tưởng cao đẹp của chủ nghĩa cộng sản hướng đến là tạo ra những điều kiện tốt đẹp nhất để con người phát triển toàn diện về phẩm chất, năng lực. Con người được tự do về mọi mặt sẽ là cơ sở, điều kiện quan trọng để cống hiến tài năng, trí tuệ của mình cho sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Điều đặc biệt quan trọng được đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh đối với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, khẳng định sự khác biệt về chất so với xã hội tư bản chủ nghĩa, đó là luôn quan tâm, chăm lo phát triển con người một cách toàn diện, đầy đủ trên các lĩnh vực, các mặt của đời sống xã hội: “Chúng ta cần một xã hội mà trong đó sự phát triển là thực sự vì con người, chứ không phải vì lợi nhuận mà bóc lột và chà đạp lên phẩm giá con người. Chúng ta cần sự phát triển về kinh tế đi đôi với tiến bộ và công bằng xã hội, chứ không phải gia tăng khoảng cách giàu nghèo và bất bình đẳng xã hội. Chúng ta cần một xã hội nhân ái, đoàn kết, tương trợ lẫn nhau, hướng tới các giá trị tiến bộ nhân văn chứ không phải cạnh tranh bất công, “cá lớn nuốt cá bé”, vì lợi ích vị kỷ của một số ít cá nhân và các phe nhóm” [5, tr. 21-22]. Tính ưu việt của chủ nghĩa xã hội đối với chủ nghĩa tư bản chính là ở sự chăm lo, phát triển toàn diện con người Việt Nam. Đảng ta cũng khẳng định: “Xây dựng và phát triển kinh tế phải nhằm mục tiêu văn hoá, vì xã hội công bằng, văn minh, con người phát triển toàn diện” [2]. Vì vậy, hơn bao giờ hết việc xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về đức - trí - thể - mỹ cần luôn được coi trọng, đặt lên hàng đầu, trong đó “đức” là “gốc”, là nền tảng vững chắc bảo đảm cho sự phát triển ổn định, bền vững của đất nước.

Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện theo quan điểm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng là xây dựng con người với đầy đủ phẩm chất, năng lực, đạo đức, nhân cách, trong đó đặc biệt chú trọng giáo dục đạo đức con người, bởi theo Tổng Bí thư, “Con người Việt Nam là kết tinh của nền văn hoá Việt Nam. Vì vậy, trong quá trình xây dựng và phát triển nền văn hoá Việt Nam cũng chính là quá trình thực hiện chiến lược con người, xây dựng và phát huy nguồn nhân lực, nhất là nhân lực chất lượng cao. Đây là khâu quan trọng của sự nghiệp xây dựng nền tảng tinh thần, tiềm lực văn hoá

và chế độ xã hội chủ nghĩa của chúng ta... Đưa nội dung giáo dục đạo đức con người, đạo đức công dân vào các hoạt động giáo dục của xã hội” [4, tr. 60, 61]. Đó là những tiền đề

rất cơ bản để Đảng ta tiếp tục đề ra đường lối chiến lược cụ thể, phù hợp xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện trong kỷ nguyên mới hiện nay.

3. MỘT SỐ BIỆN PHÁP XÂY DỰNG CON NGƯỜI VIỆT NAM PHÁT TRIỂN TOÀN DIỆN THEO QUAN ĐIỂM CỦA TỔNG BÍ THƯ NGUYỄN PHÚ TRỌNG

Trong thời gian tới, tình hình thế giới có nhiều diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường; cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn rất gay gắt, quyết liệt, trong đó có cạnh tranh về nguồn nhân lực chất lượng cao; những thách thức an ninh phi truyền thống vẫn là mối đe dọa ảnh hưởng trực tiếp đến con người; việc phát triển con người toàn diện được nhiều quốc gia, dân tộc đặc biệt quan tâm, có những chiến lược, bước đi cụ thể để nâng cao hơn nữa chất lượng cuộc sống cho người dân... Việt Nam cũng không nằm ngoài xu thế đó, để hoàn thành mục tiêu trở thành nước công nghiệp phát triển có thu nhập có thu nhập cao theo định hướng xã hội chủ nghĩa vào năm 2045 kỷ niệm 100 năm thành lập nước cần phát huy giá trị văn hoá và sức mạnh con người Việt Nam. Để xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội trong từng bước đi và từng chính sách phát triển cụ thể, *trước hết* cần thực hiện tốt chính sách xã hội, bảo đảm an sinh xã hội và phúc lợi xã hội, an sinh con người, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong quản lý phát triển xã hội, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội; nâng cao chất lượng cuộc sống và hạnh phúc của nhân dân. Tiếp tục triển khai đồng bộ các giải pháp giảm nghèo đa chiều, bao trùm, bền vững và cần có sự vào cuộc quyết liệt của hệ thống chính trị các cấp, nhất là cấp cơ sở. Phát triển hệ thống bảo hiểm xã hội linh hoạt, đa dạng, đa tầng, hiện đại. Bảo đảm cung cấp và nâng cao khả năng tiếp cận các dịch vụ xã hội cơ bản, nhất là với người nghèo, người yếu thế trong xã hội, quan tâm, chăm sóc, bảo vệ sức khoẻ của nhân dân. Đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh: “*Mỗi chính sách kinh tế đều phải hướng tới mục tiêu phát*

triển xã hội; mỗi chính sách xã hội phải nhằm tạo ra động lực thúc đẩy phát triển kinh tế; khuyến khích làm giàu hợp pháp phải đi đôi với xóa đói, giảm nghèo bền vững, chăm sóc những người có công, những người có hoàn cảnh khó khăn. Đây là một yêu cầu có tính nguyên tắc để bảo đảm sự phát triển lành mạnh, bền vững, theo định hướng xã hội chủ nghĩa” [5, tr. 27].

Đại hội lần thứ XIII của Đảng cũng chỉ rõ: “*Gắn chính sách phát triển kinh tế với chính sách xã hội, quan tâm lĩnh vực công tác xã hội, nâng cao chất lượng cuộc sống của nhân dân*” [1, tr. 148]. Những chính sách về xã hội là sự phản ánh tập trung bao quát nhất quan điểm, đường lối của Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của nhà nước vì sự phát triển toàn diện của con người, tạo động lực mạnh mẽ, to lớn để đánh thức, khơi dậy tiềm năng, thế mạnh vốn có trong mỗi con người, phục vụ hữu ích cho sự nghiệp dựng xây, kiến thiết đất nước trong kỷ nguyên mới. Để đạt được mục tiêu này, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cho rằng “*xây dựng môi trường văn hoá lành mạnh, phong phú; chăm lo, vun đắp vốn văn hoá nước ta ngày một giàu có; bảo tồn, phát huy di sản văn hoá dân tộc, sáng tạo ra những sản phẩm văn hoá mới và tiếp thu tinh hoa văn hoá thế giới, làm cho những giá trị ấy thấm sâu vào cuộc sống mỗi con người và toàn xã hội*” [4, tr. 85].

Hai là, nâng cao chất lượng dân số; tận dụng hiệu quả cơ hội thuận lợi từ cơ cấu dân số vàng; chủ động thích ứng với xu thế già hóa dân số.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cho rằng, đầu tư cho dân số chính là đầu tư cho phát triển,

gắn công tác dân số với những vấn đề kinh tế - xã hội, gắn dân số với y tế, giáo dục, văn hoá, nâng cao chất lượng cuộc sống, phân bố dân cư hợp lý, đặc biệt là giải quyết tốt vấn đề di dân tự do. Hiện nay, dân số Việt Nam là 100 triệu người, sự phong phú, đa dạng về cơ cấu, thành phần dân số cho phép chúng ta khai thác, sử dụng hợp lý từng nguồn lực con người vào những hoạt động khác nhau. Đảng, Nhà nước ta có nhiều cơ chế, chính sách để xây dựng, phát triển con người Việt Nam trong thời kỳ mới, đó là: triển khai thực hiện nhiều chương trình, dự án về phát triển kinh tế - xã hội nói chung và vùng dân tộc thiểu số miền núi nói riêng; xây dựng nông thôn mới, xây dựng đời sống văn hoá mới, hợp tác lao động với các nước trên thế giới, giải quyết việc làm cho người lao động; thực hiện chương trình xóa nhà tranh, nhà tạm; thường xuyên quan tâm, chăm lo cải thiện đời sống của đồng bào dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa, rút ngắn khoảng cách chênh lệch giàu nghèo. Với sự vào cuộc quyết liệt của hệ thống chính trị các cấp, từ Trung ương đến địa phương, đời sống của các tầng lớp Nhân dân không ngừng được nâng lên về mọi mặt. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ rõ: “Từ một nước bị thiếu lương thực triền miên, đến nay, Việt Nam không những đảm bảo được an ninh lương thực mà còn trở thành một nước xuất khẩu gạo và nhiều nông sản khác đứng hàng đầu thế giới... tỷ lệ hộ nghèo trung bình mỗi năm giảm khoảng 1,5%... hầu hết các xã nông thôn đều có đường ô tô đến trung tâm” [5, tr. 31, 32]. Cùng với đó, Đảng, Nhà nước ta chủ trương nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân, thông qua hệ thống chính sách an sinh xã hội phù hợp, hiệu quả với từng đối tượng, ở từng khu vực, địa bàn cụ thể, bảo đảm “không ai bị bỏ lại phía sau”... Những hành động, việc làm cụ thể đó sẽ tác động trực tiếp đến nhận thức, hành động của con người, từng bước làm thay đổi tư duy về cuộc sống, công việc; qua đó, nâng cao tính chủ động, tự giác của con người trên mọi phương diện, từ đó, con người năng động,

sáng tạo hơn, có cách nghĩ, cách làm phù hợp, hiệu quả, không ngừng vươn lên, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra ngày càng cao của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

Ba là, đẩy mạnh phát triển giáo dục, đào tạo, trong đó chú trọng đến giáo dục đạo đức, nhân cách, lối sống cho người học.

Theo Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, nền văn hoá của dân tộc được xây dựng trên nền tảng của nền giáo dục, đào tạo thấm đẫm truyền thống hiếu học của ông cha. Dân tộc Việt Nam đã sớm định hình và khẳng định được mình không chỉ có lòng yêu nước nồng nàn, ý chí đấu tranh kiên cường, bất khuất mà còn ở tinh thần hiếu học, chính điều này đã góp phần quan trọng vào việc xây dựng, bồi đắp nên con người Việt Nam “dạ sắt, gan vàng”, dấng hiến cả cuộc đời và tuổi thanh xuân cho nền độc lập, tự do của dân tộc. Việc xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện không tách rời quá trình giáo dục, đào tạo. Đảng ta khẳng định: “Xây dựng đồng bộ thể chế, chính sách để thực hiện có hiệu quả chủ trương giáo dục và đào tạo cùng với khoa học và công nghệ là quốc sách hàng đầu, là động lực then chốt để phát triển đất nước” [1, tr. 136]. Giáo dục, đào tạo không chỉ có nhiệm vụ dạy chữ, truyền đạt tri thức cho người học mà còn có sứ mệnh lịch sử quan trọng hơn cả là dạy người, hình thành phẩm chất, nhân cách cho người học. Phẩm chất nhân cách, hay đó chính là “đức” của con người theo Tổng Bí thư là yếu tố quan trọng hàng đầu, là gốc, cội nguồn của sự phấn đấu, hy sinh cho mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng. Đồng chí Tổng Bí thư đã nhiều lần nhấn mạnh đến nội dung này “Nếu chỉ phòng, chống tham nhũng về tiền bạc, tài sản thì chưa đủ, mà nguy hại hơn là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Đây mới là cái gốc của tham nhũng; không suy thoái, hư hỏng thì làm gì dẫn đến tham nhũng?... Vì vậy, phòng, chống, tiêu cực,

mà trọng tâm là phòng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, tức là trị tận gốc của tham nhũng” [6, tr. 16].

Việc giáo dục, đào tạo tốt không chỉ có liên quan trực tiếp đến người học, mà còn góp phần định hướng, xây dựng nền tảng tinh thần vững chắc trong xã hội với những giá trị nhân văn tiến bộ, coi trọng con người, con người sống có tình thương, luôn quan tâm, chia sẻ, động viên, giúp đỡ nhau. Đồng chí chỉ rõ: “Chúng ta xây dựng, phát triển kinh tế cuối cùng cũng vì sự phát triển bền vững của xã hội, vì cuộc sống văn minh, hạnh phúc con người” [4, tr. 74]. Đó là chiều sâu tư tưởng thể hiện một tầm nhìn chiến lược của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, chứa đựng những giá trị nhân văn của lý tưởng cộng sản chủ nghĩa và cũng là mục đích hướng đến của chúng ta hiện nay là vì con người. Đảng ta cũng nhấn mạnh: “Chú trọng hơn giáo dục đạo đức, nhân cách, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ; giữ gìn và phát huy bản sắc văn hoá dân tộc tốt đẹp của người Việt Nam; khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Gắn giáo dục tri thức, đạo đức, thẩm mỹ, kỹ năng sống với giáo dục thể chất, nâng cao tầm vóc con người Việt Nam” [1, tr. 136-137]. Những nội dung giáo dục trên đã thể hiện sâu sắc, toàn diện, đầy đủ vấn đề xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện trong kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam. Con người khi được trang bị đầy đủ kiến thức, có phẩm chất đạo đức, lối sống tốt sẽ tận tâm, tận lực cống hiến tài năng, trí tuệ cho sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh: “Điều quan trọng quyết định là phải phát huy được truyền thống yêu nước, tinh thần độc lập, tự chủ, ý chí tự lực, tự cường, không cam chịu

đói nghèo, thua kém người khác; quyết vươn lên xây dựng đất nước bằng chính sức mình; đoàn kết, thương yêu đùm bọc lẫn nhau; mở rộng quan hệ bang giao quốc tế” [4, tr. 136]. Trong giai đoạn hiện nay, chúng ta xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện là hướng đến những nội dung trên, tạo lập ý chí mạnh mẽ tự mình hoàn thiện về mọi mặt, bứt phá với một tinh thần, trách nhiệm cao nhất trước hết đối với chính bản thân mỗi người, gia đình, cơ quan, đơn vị, địa phương và cho đất nước.

Bốn là, không ngừng quan tâm, chăm lo đến công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh đáp ứng với yêu cầu, nhiệm vụ cách mạng đặt ra.

Ngay từ khi mới ra đời, Đảng ta đã giương cao ngọn cờ cách mạng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, đấu tranh nhằm đem lại độc lập, tự do cho dân tộc, hạnh phúc cho nhân dân. Để xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, vai trò lãnh đạo của Đảng là nhân tố quan trọng hàng đầu quyết định đến mọi thắng lợi của dân tộc. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ ra: “Từ ngày có Đảng đến nay đã chứng minh rằng, sự lãnh đạo đúng đắn và sáng suốt của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định mọi thắng lợi của cách mạng nước ta, làm nên nhiều kỳ tích trên đất nước Việt Nam; đồng thời, chính trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta được tôi luyện, thử thách và không ngừng trưởng thành, dày dặn kinh nghiệm để ngày càng xứng đáng với sự tin cậy của nhân dân” [5, tr. 208]. Trong điều kiện Đảng ta đã trở thành Đảng cầm quyền, là Đảng duy nhất có đủ năng lực, uy tín lãnh đạo sự nghiệp đổi mới, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh cần được đặc biệt coi trọng. Việc này làm không tốt sẽ tạo cơ hội để các thế lực thù địch, phản động lợi dụng chống phá, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, điều tồi tệ hơn là làm

giảm sút niềm tin của Nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, khiến cho con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam còn gặp thêm nhiều khó khăn, trắc trở. Đồng chí Tổng Bí thư đã nêu rõ: “Hiện nay, sự lãnh đạo của Đảng, sự đoàn kết, nhất trí trong Đảng, tính tiên phong, gương mẫu (cả về trí tuệ và phẩm chất) của cán bộ, đảng viên có ý nghĩa cực kỳ quan trọng. Bởi vì nếu hôm qua, con tàu của chúng ta phải vượt qua sóng to gió lớn thì hôm nay con tàu chẳng những phải vượt qua sóng to gió lớn mạnh hơn mà còn có cả sóng ngầm, đá ngầm. Đây là thách thức có tính sống còn đòi hỏi người cầm lái, người thuyền trưởng và người thủy thủ ở vị trí chiến đấu của mình phải lớn lên vượt bậc, dũng cảm và tài năng, vật lộn với sóng gió, đồng thời chủ động vượt qua sóng gió, vượt qua mọi chướng ngại để đưa con tàu đi đến mục tiêu đã định” [4, tr. 137 - 138].

Mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương cùng với việc quan tâm, chăm lo, giải quyết những nhu cầu, lợi ích chính đáng của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức thuộc phạm vi, quyền hạn quản lý cần phải quan tâm, chăm lo đến người dân; chú trọng đến việc giáo dục truyền thống lịch sử dân tộc, khát vọng vươn lên làm giàu trong cuộc sống; nâng cao trình độ dân trí của người dân, đặc biệt vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Sự hiểu biết toàn diện của người dân về các vấn đề xã hội, nhất là kiến thức về pháp luật cần được tuyên truyền, phổ biến rộng rãi trong Nhân dân, đây là nội dung được Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng rất quan tâm. Bởi, theo Tổng Bí thư, sự hiểu biết của Nhân dân chính là thước đo, trình độ phát triển của xã hội, Nhân dân thấm nhuần, hiểu biết các quan điểm, đường lối của Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước là động lực to lớn, mạnh mẽ xây dựng xã hội ngày càng tiên tiến, văn minh, hiện đại; tạo ra của cải vật chất, tinh thần ngày càng nhiều cho xã hội.

4. KẾT LUẬN

Đất nước ta đang bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Việt Nam đang có nhiều thời cơ, vận hội để phát triển. Điều đó đặt ra yêu cầu cho Đảng và Nhà nước ta là phải xây dựng kế hoạch, lộ trình, bước đi cụ thể, thiết thực để xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện; từ đó, đánh thức, khơi dậy mạnh mẽ nguồn lực bên trong của mỗi người ở từng lĩnh vực, hoạt động cụ thể. Việc quán triệt và thực hiện tốt những quan điểm, tư tưởng của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện trong giai đoạn hiện nay cần có sự vào cuộc và hành động mạnh mẽ, quyết liệt của các cấp, các ngành từ Trung ương đến địa phương tạo sự chuyển biến về chất, xây dựng thêm những cơ sở, tiềm lực mới cho dân tộc trên con đường dựng xây, kiến thiết đất nước, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN

- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021): Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, t.I, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (1998): Nghị quyết số 03-NQ/TW ngày 16-7-1998 của Ban Chấp hành Trung ương tại Hội nghị Trung ương 5 (khoá VIII) về Xây dựng và phát triển nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.
- C.Mác và Ph.Ăngghen (2006): Toàn tập, t.4, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- Nguyễn Phú Trọng (2024): Xây dựng và phát triển nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- Nguyễn Phú Trọng (2022): Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
- Nguyễn Phú Trọng (2023): Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.